

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
prednesené 21. decembra 2016¹

Vec C-646/15

**Trustees of the P Panayi Accumulation & Maintenance Settlements
proti
Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs**

<návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal First-tier Tribunal (Tax Chamber)
[prvostupňový súd (oddelenie pre daňové spory), Spojené kráľovstvo]>

„Daňové právo – Priame dane – Zdanenie pri odchode – Uplatnenie základných slobôd v prípade poručníckeho fondu, ktorý nemá vlastnú právnu subjektivitu – Primeranosť zdanenia na odchode napriek zachovaniu možnosti zdanenia – Chýbajúca možnosť odkladu – Relevantnosť budúcich hodnotových výkyvov – Zohľadnenie možnosti zdanenia v budúcnosti“

I – Úvod

1. Súdny dvor sa v prejednávanej veci zaoberá okrem iného otázkou, či sa aj poručnícky fond (forma organizácie správy majetku využívaná predovšetkým vo Veľkej Británii) môže odvolávať na základné slobody ZFEÚ. O tejto otázke, ale v prípade odlišných skutkových okolností, doposiaľ rozhodoval iba súd EZVO.²

2. Táto otázka vzniká v súvislosti so zdanením nerealizovaných kapitálových ziskov (tzv. skryté rezervy) v rámci osobitnej formy zdanenia pri odchode. K takémuto zdaneniu dochádza v okamihu, keď väčšina správcov premiestni svoje bydlisko do zahraničia alebo dôjde k vymenovaniu väčšiny správcov, ktorí sú zahraničnými rezidentmi. K otázke zdanenia pri odchode existuje v súčasnosti rozsiahla judikatúra.³ V zásade sa považuje za prípustné. Premiestnenie sídla nesmie znamenať, že sa členský štát pôvodu musí vzdať svojho práva zdaníť kapitálové zisky vzniknuté v rámci jeho daňovej právomoci pred uvedeným premiestnením.⁴ Tento záver musí platiť aj v prípade práva upraviť doposiaľ poskytnutú daňovú úľavu vo forme odpisov majetku, ak aj táto úľava prispela k vytvoreniu skrytých rezerv. V judikatúre sa však postupom času vyvinuli určité požiadavky na zdanenie pri odchode. V súlade

¹ Jazyk prednesu: nemčina.

² Rozsudok Súdu EZVO z 9. júla 2014, Fred. Olsen (E-3/13, E-20/13, EFTA Court Reports 2014, 400).

³ Rozsudky z 23. januára 2014, DMC (C-164/12, EU:C:2014:20, bod 53 a tam citovaná judikatúra); z 29. novembra 2011, National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, bod 49); z 21. mája 2015, Verder LabTec (C-657/13, EU:C:2015:331, bod 44 a nasl.), a zo 7. septembra 2006, N (C-470/04, EU:C:2006:525, bod 46).

⁴ Rozsudok z 29. novembra 2011, National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, bod 46).

s týmto vývinom postupoval aj európsky normotvorca smernice, keď naposledy v článku 5 smernice (EÚ) 2016/1164⁵, ktorá sa však v tejto veci neuplatní, upravil dokonca príslušné povinné zdanenie pri odchode.⁶ Posledná uvedená skutočnosť jednoznačne svedčí o zmene právneho myslenia postupom času, ktorá môže ovplyvniť aj neskoršie právne posúdenie (*ex post*).⁷

3. V prejednávanej veci musí Súdny dvor rozhodnúť, či existuje daňová právomoc aj v tom prípade, keď v členskom štáte odchodu aj napriek premiestneniu sídla naďalej existuje istá možnosť zdanenia. Musí sa tiež rozhodnúť o otázke, či toto posúdenie môže ovplyvniť dobrovoľné realizovanie skrytých rezerv, ku ktorému dôjde po vyrubení dane a pred splatnosťou pohľadávky na zaplatenie dane.

II – Právny rámec

A – Právo Únie

4. Právny rámec úijného práva tvoria základné slobody podľa článkov 49, 56, 63 a 54 ZFEÚ (predtým články 43, 49, 56 a 48 ES).⁸ Článok 54 ZFEÚ pritom upravuje podmienky uplatnenia slobody usadiť sa (v spojení s článkom 62 ZFEÚ) na spoločnosti:

„So spoločnosťami založenými podľa zákonov členského štátu a ktoré majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti v Únii, sa pre účel tejto kapitoly zaobchádza rovnako ako s fyzickými osobami, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členských štátov.

Spoločnosťami sa rozumejú spoločnosti založené podľa občianskeho alebo obchodného práva vrátane družstiev a iných právnických osôb podľa verejného alebo súkromného práva s výnimkou neziskových spoločností.“

B – Vnútroštátne právo

5. V zmysle opisu skutkových okolností vnútroštátnym súdom je zdanenie kapitálových výnosov v Spojenom kráľovstve upravené predovšetkým v Taxation of Chargeable Gains Act 1992 (zákon o zdaňovaní ziskov z roku 1992, ďalej len „ZZZ“). Podľa článku 2 ods. 1 ZZZ⁹ podliehajú dani z kapitálových výnosov zdaniteľné zisky, ktoré osoba dosiahla v priebehu posudzovaného roka, ak bola v ktoromkoľvek období daného roka rezidentom Spojeného kráľovstva alebo ak bola v danom roku obvyklým rezidentom Spojeného kráľovstva, teda ak tam mala obvyklý pobyt. Podľa článku 69 ZZZ, v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti vo veci samej, sa so správcami zaobchádza, ako keby „boli jednotným a trvalým združením osôb“, nezávislým od jednotlivých osôb, ktoré môžu v rôznom čase vykonávať funkciu správcu. Článok 69 ďalej stanovuje, že „s týmto združením sa má zaobchádzať, ako keby bolo rezidentom alebo obvyklým rezidentom v Spojenom kráľovstve, ibaže by sa všeobecná správa poručníckych fondov vykonávala mimo Spojeného kráľovstva a správcovia alebo väčšina z nich by v danom čase nebola rezidentom alebo obvyklým rezidentom v Spojenom kráľovstve“.

5 Smernica Rady z 12. júla 2016, ktorou sa stanovujú pravidlá proti praktikám vyhýbania sa daňovým povinnostiam, ktoré majú priamy vplyv na fungovanie vnútorného trhu (Ú. v. EÚ L 193, 2016, s. 1).

6 Článok 5 smernice (EÚ) 2016/1164 znie: „Daňovník podlieha dani vo výške rovnajúcej sa trhovej hodnote prevedených aktív v čase odchodu aktív zníženej o ich hodnotu na daňové účely v prípade niektorej z týchto situácií:... c) daňovník prevádza svoju daňovú rezidenciu do iného členského štátu...“

7 V tomto zmysle už DOEHRING, K.: Die Wirkung des Zeitablaufs auf den Bestand völkerrechtlicher Regeln. In: *Jahrbuch der Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften e.V.* Generalverwaltung der Max-Planck-Gesellschaft. München, 1964, s. 70 až 89.

8 Z časového hľadiska sa v tejto veci uplatnia predpisy Zmluvy o ES. Keďže sa ustanovenia po obsahovej stránke zhodujú, v ďalšom texte používam pre zjednodušenie len súčasné čísla článkov.

9 V znení, ktoré bolo uplatniteľné na skutkové okolnosti v prejednávanej veci v rozhodujúcom časovom období.

6. Podľa článku 15 ods. 2 ZZZ všetky zisky podliehajú dani z kapitálových výnosov. Majetok podliehajúci dani zahŕňa všetky formy nehmotného majetku vrátane obchodných podielov spoločností (článok 21 ods. 1).

7. Podľa článku 80 ZZZ ide o prezumovaný prevod, ak väčšina správcov poručníckeho fondu v ktoromkoľvek čase nebola rezidentom alebo obvyklým rezidentom v Spojenom kráľovstve. Za takýchto okolností sa uplatní domnienka, že bezprostredne predtým previedli a ihneď opätovne nadobudli určitý „definovaný majetok“ v poručníckom fonde za trhovú hodnotu. Dátum splatnosti dane je 31. január nasledujúceho roka. Správcovia nemajú možnosť odložiť zaplatenie dane na neskorší termín ani ju zaplatiť v splátkach.

8. Článok 87 ZZZ podľa informácií predložených vnútroštátnym súdom stanovuje, že kapitálové výnosy dosiahnuté správcami, ktorí nie sú rezidentmi ani obvyklými rezidentmi v Spojenom kráľovstve, sa majú pripísať oprávneným osobám v rozsahu kapitálových platieb, ktoré sa im poskytli. V tejto súvislosti sa výška kapitálových výnosov dosiahnutých správcami nerezidentmi stanovuje rovnako, ako keby boli rezidentmi v Spojenom kráľovstve. Takýto celkový objem kapitálových výnosov sa potom pripisuje oprávneným osobám, ktorým správcovia poskytli kapitálové platby. Oprávnené osoby, ktoré sú rezidentmi v Spojenom kráľovstve, sú povinné zaplatiť zo ziskov zodpovedajúcich kapitálovým plátbám, ktoré sa im poskytli, daň z kapitálových výnosov.

III – Spor vo veci samej

9. Spor vo veci samej sa týka štyroch poručníckych fondov, ktorých trustees (správcovia) boli pôvodne rezidentmi v Spojenom kráľovstve, ale neskôr ich sčasti nahradili noví správcovia tak, že väčšina správcov bola rezidentmi na Cypre. Odvolatelia sú súčasní správcovia štyroch poručníckych fondov, ktorí sú rezidentmi na Cypre.

10. Pán Panayi (narodený na Cypre), zriadil v roku 1992 štyri poručnícke fondy v prospech svojich troch detí a iných členov svojej rodiny (ďalej len „oprávnené osoby“). Počas svojho života ani on, ani jeho manželka nie sú oprávnenými osobami týchto fondov. Ako „protektor“ si však zachoval právo vymenovať nových alebo ďalších správcov poručníckych fondov. Oprávnené osoby nemajú právo vymenúvať správcov.

11. V čase, keď pán Panayi v roku 1992 zriaďoval poručnícky fond, boli on, jeho manželka a deti rezidentmi v Spojenom kráľovstve.

12. Pán Panayi vytvoril v Spojenom kráľovstve úspešný obchodný podnik („Cambos“). Pri zriaďovaní poručníckych fondov previedol 40 % podielov v holdingovej spoločnosti tohto obchodného podniku na poručnícky fond. Pôvodnými správcami poručníckych fondov boli pán Panayi a KSL Trustees Ltd., spoločnosť spravujúca poručnícke fondy so sídlom v Spojenom kráľovstve (ďalej len „KSL“). Pani Panayi bola dodatočne vymenovaná ako správkynia v roku 2003.

13. Začiatkom roku 2004 sa pán a pani Panayi rozhodli opustiť Spojené kráľovstvo a vrátiť sa natrvalo na Cyprus. Hoci to právna úprava nepožadovala, 19. augusta 2004 sa obaja vzdali svojich funkcií správcov poručníckych fondov. V rovnaký deň vymenoval pán Panayi troch nových správcov, všetkých rezidentov na Cypre. V dôsledku týchto vymenovaní sa správa poručníckych fondov premiestnila na Cyprus. Keďže väčšina správcov predmetných štyroch poručníckych fondov od 19. augusta 2004 nebola rezidentmi Spojeného kráľovstva, došlo v tento deň k prezumovanému prevodu podľa článku 80. V dôsledku tejto skutočnosti vznikla povinnosť zaplatiť z kapitálových ziskov z majetkových hodnôt, ktoré boli do 19. augusta 2004 súčasťou majetkového fondu týchto štyroch poručníckych fondov, daň z kapitálových výnosov. Z uvedeného vyplýval v daňovom roku 2004/2005 zdaniteľný kapitálový výnos. Daň sa stala splatnou 31. januára 2006. Ako už bolo uvedené, správcovia nemali možnosť odložiť zaplatenie dane na neskorší termín ani ju zaplatiť v splátkach.

14. Dňa 1. septembra 2004 pani Panayi opustila Spojené kráľovstvo a presťahovala sa na Cyprus spolu s ich najmladším dieťaťom. Dve staršie deti, obe oprávnené osoby vo vzťahu k poručníckemu fondu, zostali v Spojenom kráľovstve, aby ukončili svoje univerzitné štúdiá. Na Cyprus sa presťahovali až neskôr. Pán Panayi ich nasledoval 23. marca 2005.

15. Dňa 14. decembra 2005 sa KSL vzdala svojej funkcie správcu týchto štyroch poručníckych fondov. Dňa 19. decembra 2005 správcovia predali akcie, ktoré poručnícke fondy vlastnili v spoločnosti Cambos. Ich podiel na čistom výnose z predaja bol približne 30 miliónov libier.

16. Dňa 11. mája 2006 boli pán a pani Panayi opätovne vymenovaní za správcov daných poručníckych fondov. Všetci zo súčasných správcov boli v dôsledku toho rezidentmi na Cypre.

IV – Konanie pred Súdny dvorom

17. First-tier Tribunal (Tax Chamber) [prvostupňový súd (oddelenie pre daňové spory), Spojené kráľovstvo] konajúci v spore vo veci samej predložil Súdnemu dvoru 3. decembra 2015 v súlade s článkom 267 ZFEÚ návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach:

1. Je zlučiteľné so slobodou usadiť sa, voľným pohybom kapitálu a slobodou poskytovať služby, ak členský štát prijme a udržiava v platnosti právnu úpravu, akou je článok 80 Taxation of Chargeable Gains Act 1992 (zákon o zdaňovaní ziskov z roku 1992), podľa ktorého vzniká daňová povinnosť zo skrytých rezerv na základe hodnoty majetku zahrnutého v poručníckom fonde, ak správcovia poručníckeho fondu v istom okamihu prestanú byť rezidentmi alebo obvyklými rezidentmi v tomto členskom štáte?
2. Ak takáto daňová povinnosť obmedzuje výkon príslušnej slobody, možno ju odôvodniť vyváženým rozdelením daňovej právomoci a je takáto daňová povinnosť primeraná, ak daná právna úprava neumožňuje správcovi, aby daňovú povinnosť odložili alebo daň platili v splátkach, ani nezohľadňuje prípadné následné kapitálové straty týkajúce sa majetku poručníckeho fondu?

Konkrétne sa predkladajú nasledujúce prejudiciálne otázky:

3. Ide o zásah do základných slobôd, ak členský štát uloží povinnosť zaplatiť daň zo skrytých rezerv na základe nárastu hodnoty majetku zahrnutého v poručníckom fonde v čase, keď väčšina správcov už nie je rezidentom alebo obvyklým rezidentom v danom členskom štáte?
4. Je obmedzenie slobody, ktoré vznikne v dôsledku tejto výstupnej daňovej povinnosti, odôvodnené vyváženým rozdelením daňovej právomoci v prípade, ak by bolo za daných okolností ešte možné zdaniť realizované zisky, avšak iba ak v budúcnosti nastanú úplne konkrétne okolnosti?
5. Určuje sa primeranosť na základe skutkových okolností konkrétneho prípadu? Je najmä obmedzenie, ktoré vzniklo v dôsledku uvedenej daňovej povinnosti, primerané, ak:
 - a) právna úprava nestanovuje možnosť odložiť zaplatenie dane ani platenie v splátkach a nezohľadňuje, ani prípadné následné zníženie hodnoty majetku poručníckeho fondu po výstupe;
 - b) ale za konkrétnych okolností vyrubenia dane, ktoré je predmetom tohto konania, sa majetok predal skôr, než sa daň stala splatnou a nedošlo k zníženiu hodnoty príslušného majetku v období medzi premiestnením poručníckeho fondu a dňom jeho predaja?

18. Písomné pripomienky k týmto otázkam predložili správcovia štyroch poručníckych fondov založených pánom Panayiom, Rakúska republika, Dozorný orgán EZVO, Nórska vláda, Spojené kráľovstvo a tiež Komisia. Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 20. októbra 2016, sa zúčastnili správcovia štyroch poručníckych fondov založených pánom Panayiom, Dozorný orgán EZVO, Spojené kráľovstvo, ako aj Komisia.

V – Právne posúdenie

A – O prípustnosti

19. Rakúska republika tvrdí, že piata otázka písm. a) o zohľadnení budúcich kapitálových strát je hypotetická, pretože v konkrétnom prípade sa veľká časť majetku predala a kapitálové straty, ku ktorým medzičasom došlo, neboli uplatnené.

20. Podľa ustálenej judikatúry platí pri otázkach položených vnútroštátnym súdom prezumpcia relevantnosti. Uvedené platí najmä v prípade otázok týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na svoju vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať.¹⁰ Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o návrhu vnútroštátneho súdu len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť so skutočnosťou alebo predmetom sporu vo veci samej. Uvedené platí tiež v prípade, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili.¹¹

21. Vnútroštátny súd sa piatou otázkou písm. a) pýta na primeranosť opatrenia (zdanenia v okamihu odchodu), ak zákon upravujúci daňovú povinnosť nepripúšťa možnosť zohľadnenia budúcich kapitálových strát. Primeranosť zdanenia v čase vyrubenia dane však možno v tomto okamihu posúdiť v celom rozsahu a teda bez ohľadu na okolnosti, ktoré nastanú neskôr v rámci výberu dane. Otázka vnútroštátneho súdu preto nemá výlučne hypotetický charakter.

B – O posúdení obsahu prejudiciálnych otázok

1. O prvej a tretej prejudiciálnej otázke

a) Poručnícky fond ako iná právnická osoba

22. Prvá a tretia prejudiciálna otázka, ktoré treba preskúmať spoločne, sa v prvom rade zaoberajú problematikou, či sa „organizácia“, akou je poručnícky fond (založený podľa práva Spojeného kráľovstva), môže v prejednávanej veci domáhať uplatnenia základných slobôd.

23. Uvedené závisí od toho, či sa poručnícky fond považuje za „inú právnickú osobu“ v zmysle článku 54 ZFEÚ. K tejto otázke sa Súdny dvor zatiaľ nevyjadril. Súd EZVO naopak pripustil uplatnenie základných slobôd v prípade poručníckeho fondu založeného v Lichtenštajnsku, ktorého „účastníci“ podliehali zdaneniu v Nórsku.¹²

10 Namiesto rozsiahlej judikatúry pozri rozsudok z 21. mája 2015, Verder LabTec (C-657/13, EU:C:2015:331, bod 29).

11 Rozsudky z 21. mája 2015, Verder LabTec (C-657/13, EU:C:2015:331, bod 29); z 22. januára 2015, Stanley International Betting a Stanleybet Malta (C-463/13, EU:C:2015:25, bod 26 a tam citovaná judikatúra).

12 Rozsudok Súdu EZVO z 9. júla 2014, Fred. Olsen (E-3/13, E-20/13, EFTA Court Reports 2014, 400).

24. V rámci odpovede na túto otázku treba vychádzať zo skutočnosti, že článok 54 ZFEÚ rozširuje pôsobnosť dotknutých základných slobôd aj na iné subjekty ako fyzické osoby. Predovšetkým sa so spoločnosťami založenými podľa zákonov členského štátu, ktoré majú svoje sídlo, ústredie alebo hlavné miesto podnikateľskej činnosti v Únii, zaobchádza rovnako ako s fyzickými osobami.

25. Za oprávnené osoby preto možno považovať jednak (pôvodne) fyzické osoby využívajúce poručnícky fond, ktoré sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, a jednak samotný poručnícky fond. Posledné tvrdenie však platí len v tom prípade, ak možno poručnícky fond považovať za spoločnosť v zmysle článku 54 prvej vety ZFEÚ.

26. Spoločnosťami sa podľa článku 54 druhej vety ZFEÚ rozumejú spoločnosti založené podľa občianskeho alebo obchodného práva vrátane družstiev a iných právnických osôb podľa verejného alebo súkromného práva. Osobitná povaha poručníckeho fondu vyplýva zo skutočnosti, že na základe svojej štruktúry je založený „iba“ na poručníckej správe zvereného cudzieho majetku v prospech tretej osoby.

27. Výlučne zmluvná povinnosť spravovať cudzí majetok (tzv. poručníctvo) v zásade neodôvodňuje vznik spoločnosti oddelenej od osoby správcu (poručníka) v zmysle článku 54 ZFEÚ. Okrem toho poručnícky fond nemá v zmysle ustanovení vnútroštátneho práva vlastnú právnu subjektivitu, na čo zhodne poukazujú vnútroštátny súd, Komisia a Nórska vláda.

28. Vlastná právna subjektivita sa však v zmysle článku 54 ZFEÚ nevyžaduje. V opačnom prípade by dotknutý vnútroštátny zákonodarcia mohol na základe priznania alebo nepriznania vlastnej právnej subjektivity ľubovoľne rozšíriť alebo zúžiť pôsobnosť slobody usadiť sa, ako aj voľný pohyb služieb. Okrem toho je takmer nemožné určiť, aký rozdiel má existovať medzi vlastnou právnu subjektivitou a „len“ právnu spôsobilosťou.¹³

29. Rozlišovanie medzi organizačnými jednotkami s právnu subjektivitou alebo bez nej, ktoré vyplýva z predpisov vnútroštátneho práva, preto na rozdiel od názoru Spojeného kráľovstva uvedeného na pojednávaní nemožno analogicky uplatniť v práve Únie. V tejto súvislosti už Súdny dvor označil spoločnosť, ktorá podľa ustanovení vnútroštátneho práva nemala právnu subjektivitu, za „právnickú osobu zriadenú podľa súkromného práva“.¹⁴

30. Navyše článok 54 ZFEÚ a v tejto súvislosti aj pojem „iná právnická osoba“ nemožno vykladať reštriktívne.¹⁵ Rozšírením pôsobnosti základných slobôd aj na spoločnosti sa zohľadňuje predovšetkým tá skutočnosť, že hlavní účastníci trhu sú organizovaní vo forme spoločností. Uvedené slúži napĺňaniu cieľov vnútorného trhu podľa článku 26 ods. 2 ZFEÚ. Tento cieľ odôvodňuje rozšírenie pôsobnosti tiež na organizačné formy, akou je aj poručnícky fond. Spoločníci spoločnosti by sa síce mohli bez ohľadu na článok 54 ZFEÚ odvolávať na základné slobody. Takýto postup by však bol zložitý a viedol by k tomu, že spoločnosť by síce mohla v právnych vzťahoch vystupovať vo vlastnom mene, avšak nebola by oprávnená sa samostatne domáhať uplatnenia základných slobôd, ale len prostredníctvom svojich spoločníkov.

31. Článok 54 ZFEÚ má preto zabezpečiť, aby jednotlivé osoby mohli uplatňovať svoje záujmy chránené prostredníctvom základných slobôd aj prostredníctvom založenia alebo nadobudnutia „inej právnickej osoby“. Takýto postup slúži na účely účinnej organizácie hospodárskej činnosti a uľahčuje uplatnenie základných slobôd: porušenie nemusia namietat len osoby konajúce prostredníctvom spoločnosti alebo „inej právnickej osoby“, ale aj hospodársky subjekt, ktorý je takýmto porušením primárne dotknutý.

13 Pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu Spolkovej republiky Nemecko (BGH) z 29. januára 2001 – II ZR 331/00, NJW 2001, 1056 týkajúci sa „obmedzenej právnej subjektivity“ nemeckých osobných spoločností.

14 Pozri rozsudok zo 4. júna 2009, SALIX Grundstücks-Vermietungsgesellschaft (C-102/08, EU:C:2009:345, bod 74).

15 Pozri v tomto zmysle tiež rozsudok Súdu EZVO z 9. júla 2014, Fred. Olsen (E-3/13, E-20/13, EFTA Court Reports 2014, 400).

32. Na rozdiel od názoru Nórska sa má pojem „iná právnická osoba“ v zmysle článku 54 ZFEÚ s ohľadom na ciele tohto ustanovenia vykladať autonómne. Toto ustanovenie totiž neodkazuje iba na spoločnosti s vlastnou právnou subjektivitou, ktorú by bolo potrebné posúdiť podľa rôznych vnútroštátnych právnych úprav.

33. Do pôsobnosti pojmu úniijného práva „iná právnická osoba“ preto patrí akákoľvek organizačná jednotka, prostredníctvom ktorej môžu jej členovia (t. j. osoby využívajúce túto štruktúru) konať v právnom styku. Na to, aby mohla byť organizačná jednotka (na rozdiel od každého jednotlivého člena) dotnutá ako taká, musí sa jej priznať určitá miera samostatnosti, ktorá jej umožní konať v právnom styku *ako takej*. Okrem toho musí mať spôsobilosť prijímať rozhodnutia a odlišiť sa tak od zúčastnených osôb.

34. V súvislosti s otázkou, či sa takýto účastník trhu líši od zúčastnených osôb, sa však uplatnia príslušné predpisy vnútroštátneho práva. V prípade, ak vnútroštátne právo jednotlivej štruktúre (v prejednávanej veci poručníckemu fondu) priznáva samostatné práva resp. ukladá povinnosti, koná táto štruktúra v príslušnom rozsahu v právnom styku *ako taká*. Táto otázka, ako poznamenalo Spojené kráľovstvo počas pojednávania, je predbežnou otázkou, na ktorú možno vzhľadom na súčasný stav práva Únie nájsť odpoveď len v uplatniteľnom vnútroštátnom práve, a nemôže byť v každom jednotlivom prípade predmetom posúdenia Súdneho dvora.¹⁶ V prejednávanej veci však jednotlivé skutočnosti nasvedčujú záveru, ku ktorému sa prikláňa aj žalobca, Komisia a Rakúska republika, že okrem iného na základe znenia článku 69 ZZZ (pripísanie bydliska združeniu všetkých správcov) v právnom styku koná poručnícky fond ako taký, a nie správcovia ako jednotlivé osoby.

35. Prináleží vnútroštátnemu súdu aby rozhodol, či sa v prejednávanej veci priznávajú práva a povinnosti, ako aj možnosť konať v právnom styku poručníckemu fondu ako takému, alebo len správcom. V prípade, ak koná poručnícky fond ako taký, ide o „inú právnickú osobu“ v zmysle článku 54 druhej vety ZFEÚ.

b) Sloboda usadiť sa

36. Ďalej treba posúdiť, na akú slobodu sa môže odvolávať poručnícky fond alebo jeho správcovia v prípade, ak sa nerealizované skryté rezervy zdania len z toho dôvodu, že sa správa poručníckeho fondu (resp. bydlisko alebo obvyklý pobyt väčšiny správcov) v dôsledku uplatnenia prezumpcie podľa vnútroštátneho práva premiestni do iného členského štátu. Účastníci konania poukazujú na voľný pohyb kapitálu, voľný pohyb služieb a slobodu usadiť sa.

37. Podľa článku 43 ZES (teraz článok 49 ZFEÚ) sloboda usadiť sa zahŕňa aj právo zahájiť a vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť štátnymi príslušníkmi jedného členského štátu na území iného členského štátu.¹⁷ Hoci cieľom ustanovení Zmluvy týkajúcich sa slobody usadiť sa je podľa ich znenia zabezpečiť zaobchádzanie v hostiteľskom členskom štáte podľa podmienok stanovených pre vlastných štátnych príslušníkov, rovnako bránia tomu, aby členský štát pôvodu zasahoval do usadenia niektorého z jeho štátnych príslušníkov alebo spoločnosti založenej v súlade s jeho právnou úpravou v inom členskom štáte.¹⁸

38. Správa cudzieho majetku prostredníctvom poručníckeho fondu resp. jeho správcov je samostatnou činnosťou. Je splnená tiež podmienka účasti na hospodárskom živote, pretože v tomto ohľade stačí existencia aktívnej správy majetku.¹⁹

¹⁶ Obdobne, ako v prípade spoločností, pozri rozsudok z 29. novembra 2011, National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, bod 26).

¹⁷ Rozsudky z 11. marca 2004, de Lasteyrie du Saillant (C-9/02, EU:C:2004:138, bod 40 a tam citovaná judikatúra); z 21. januára 2010, SGI (C-311/08, EU:C:2010:26, bod 38).

¹⁸ Rozsudky z 21. januára 2010, SGI (C-311/08, EU:C:2010:26, bod 39), a z 13. decembra 2005, Marks & Spencer (C-446/03, EU:C:2005:763, bod 31).

¹⁹ Pozri tiež rozsudok zo 14. septembra 2006, Centro di Musicologia Walter Stauffer (C-386/04, EU:C:2006:568, bod 19).

39. Aj keby aktívna správa cudzieho majetku za daných okolností nepatrila do pôsobnosti práva dane z pridanej hodnoty,²⁰ predstavuje samostatnú hospodársku činnosť. Na rozdiel od tvrdenia nórskej vlády pri posudzovaní samostatnej hospodárskej činnosti ako podmienky pre uplatnenie slobody usadiť sa sa v súvislosti s posudzovaním zdaniteľnej osoby neprihliada na zásady dane z pridanej hodnoty. Toto konštatovanie sa uplatní už z dôvodu, že základné slobody, ktoré sa usilujú o odstránenie prekážok na vnútornom trhu, a právo dane z pridanej hodnoty, ktoré má za cieľ zdanenie spotrebiteľov, sledujú odlišné ciele. Spoločnosť, ktorá má výlučnú povahu holdingu (tzv. finančný holding), sa v zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora²¹ síce nepovažuje za zdaniteľnú osobu v zmysle článku 9 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty²². V rámci zdanenia príjmu z dôvodu premiestnenia sídla sa však napriek tomu môže odvolávať na slobodu usadiť sa.²³

40. Sloboda usadiť sa však predpokladá skutočný výkon hospodárskej činnosti prostredníctvom organizačnej zložky v podobe stálej prevádzkárne v hostiteľskom členskom štáte na dobu neurčitú.²⁴ V prejednávanej veci sa v konaní pred Súdny dvorom neuviedli nijaké skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že by sa činnosť poručníckeho fondu alebo správcov naďalej vzťahovala len na územie Spojeného kráľovstva a na Cypre sa nevykonávala, resp. sa nebude vykonávať nijaká činnosť. Ide však o otázku, o ktorej musí rozhodnúť vnútroštátny súd.²⁵

41. Ak sa na Cypre bude skutočne vykonávať hospodárska činnosť, nie je v konečnom dôsledku potrebné posúdiť, či sa v prípade poručníckeho fondu alebo správcov podliehajúcich zdaneniu, uplatní voľný pohyb kapitálu alebo prípadne iné základné slobody. Objasnenie konkurenčného vzťahu by totiž ovplyvnilo rozhodnutie v spore len v tom prípade, ak má vec spojitost s tretími štátmi, takže význam nadobudne širšia pôsobnosť voľného pohybu kapitálu. V situáciách patriacich výlučne do rámca Spoločenstva tak, ako v prejednávanej veci, sa nie je potrebné zaoberať otázkou vzťahu medzi slobodou usadiť sa a voľným pohybom kapitálu, ako aj slobodou poskytovať služby, keďže kritériá týchto základných slobôd sa v značnej miere zhodujú.²⁶

c) Obmedzenie slobody usadiť sa

42. Ak poručnícky fond (alebo správcovia) na základe správy majetku v prospech oprávnených osôb vykonáva na Cypre hospodársku činnosť, treba zistiť, či zdanenie nerealizovaných ziskov (teda zdanenie skrytých rezerv) v súvislosti so zmenou sídla predstavuje obmedzenie slobody usadiť sa.

20 Rozsudok z 20. júna 1996, Wellcome Trust (C-155/94, EU:C:1996:243, bod 34 a nasl.).

21 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. júna 1991, Polysar Investments Netherlands (C-60/90, EU:C:1991:268, bod 13); zo 14. novembra 2000, Floridienne a Berginvest (C-142/99, EU:C:2000:623, bod 17); z 27. septembra 2001, Cibo Participations (C-16/00, EU:C:2001:495, bod 19), a z 30. mája 2013, X (C-651/11, EU:C:2013:346, bod 35).

22 Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1.

23 Pozri tiež rozsudok Súdneho dvora z 10. januára 2006, Cassa di Risparmio di Firenze a. i. (C-222/04, EU:C:2006:8, bod 107 a nasl.) o otázke hospodárskej činnosti holdingovej spoločnosti v právnej úprave o poskytovaní pomoci, ktorá by sa v rámci právnej úpravy dane z pridanej hodnoty prípadne posudzovala ako osoba oslobodená od dane.

24 Rozsudok z 12. septembra 2006, Cadbury Schweppes a Cadbury Schweppes Overseas (C-196/04, EU:C:2006:544, bod 54 a citovaná judikatúra).

25 Rozsudok z 12. júla 2012, VALE (C-378/10, EU:C:2012:440, bod 35).

26 Návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci SGI (C-311/08, EU:C:2009:545, bod 37 a nasl.); Súdny dvor Európskej únie potvrdil iba slobodu usadiť sa – rozsudok z 21. januára 2010, SGI (C-311/08, EU:C:2010:26, bod 36).

43. Za obmedzenie slobody usadiť sa treba podľa ustálenej judikatúry považovať všetky opatrenia, ktoré zakazujú výkon tejto slobody, bránia mu alebo ho robia menej príťažlivým.²⁷ Súdny dvor opakovane konštatoval, že zdanenie skrytých rezerv v prípade premiestnenia sídla predstavuje obmedzenie slobody usadiť sa, ak sa takéto zdanenie nerealizovaných ziskov neuplatní v prípade skutkových okolností vnútroštátnej povahy (t. j. ak sa sídlo premiestni v rámci územia štátu).²⁸

44. Obmedzenie slobody usadiť sa pritom spočíva už v samotnom vyrubení dane, ku ktorému dôjde napriek tomu, že neexistujú nijaké konkrétne realizované zisky. Už samotným vyrubením dane sa totiž zdaniteľná osoba stáva daňovým dlžníkom a znáša toto zaťaženie napriek tomu, že daň ešte nie je splatná. Výber dane je v tejto súvislosti iba ukončením obmedzenia.

45. V konaní vo veci samej sa s poručníckym fondom (alebo správcami), ktorý zamýšľa premiestniť svoje sídlo zo Spojeného kráľovstva (resp. k jeho premiestneniu dochádza v dôsledku prezumpcie vnútroštátneho práva v prípade „zmeny bydliska“ väčšiny správcov), zaobchádza z hľadiska likvidity menej priaznivo ako s porovnateľnými subjektmi, ktoré ponechajú svoje hlavné sídlo v Spojenom kráľovstve. V zmysle spornej právnej úpravy v konaní vo veci samej sa premiestnenie sídla poručníckeho fondu do iného členského štátu bezodkladne spája so zdanením²⁹ nerealizovaných kapitálových ziskov v prípade konkrétneho majetku. Takéto kapitálové zisky sa však na rozdiel od toho nezdaní, ak poručnícky fond premiestni svoje sídlo v rámci Spojeného kráľovstva. V takomto prípade dôjde k zdaneniu až v okamihu, keď sa skryté rezervy realizujú. Takéto rozdielne zaobchádzanie (okamžité zdanenie nerealizovaných kapitálových ziskov pri odchode) môže poručnícky fond (alebo jeho správcov) odradiť od toho, aby premiestnili svoje sídlo do iného členského štátu. Uvedené platí najmä vtedy, ak má poručnícky fond dostatok hotovosti na zaplatenie dane aj bez realizovaných skrytých rezerv.

46. Na prvú a tretiu otázku preto treba odpovedať v tom zmysle, že dochádza k obmedzeniu slobody usadiť sa, ak sa poručnícky fond (alebo jeho správcovia) zdaní v okamihu premiestnenia sídla do iného členského štátu, hoci v prípade premiestnenia sídla v rámci územia štátu daňová povinnosť nevznikne.

2. O druhej, štvrtej a piatej prejudiciálnej otázke

a) Odôvodnenie

47. Obmedzenie slobody usadiť sa možno odôvodniť iba naliehavými dôvodmi verejného záujmu. Okrem toho musí byť toto obmedzenie vhodné na dosiahnutie sporných cieľov a nesmie prekračovať nevyhnutný rámec pre dosiahnutie tohto cieľa.³⁰

²⁷ Rozsudky z 21. mája 2015, *Verder LabTec* (C-657/13, EU:C:2015:331, bod 34); zo 16. apríla 2015, *Komisia/Nemecko* (C-591/13, EU:C:2015:230, bod 56 a tam citovaná judikatúra).

²⁸ Rozsudky z 11. marca 2004, *de Lasteyrie du Saillant* (C-9/02, EU:C:2004:138, bod 46); z 29. novembra 2011, *National Grid Indus* (C-371/10, EU:C:2011:785, bod 33); z 21. mája 2015, *Verder LabTec* (C-657/13, EU:C:2015:331, bod 35), a zo 7. septembra 2006, *N* (C-470/04, EU:C:2006:525, bod 35).

²⁹ Na rozdiel od názoru Spojeného kráľovstva skutočnosť, že v Spojenom kráľovstve sa tieto dane stanú splatnými až 31. januára nasledujúceho roku, neodôvodňuje iné posúdenie, pretože lehota na zaplatenie by sa uplatnila aj v prípade zdanenia realizovaných skrytých rezerv (t. j. v prípade vnútroštátnej povahy), pričom v prípade cezhraničného charakteru sa nezohľadňuje nedostatok likvidity.

³⁰ Rozsudky z 29. novembra 2011, *National Grid Indus* (C-371/10, EU:C:2011:785, bod 42); z 12. septembra 2006, *Cadbury Schweppes a Cadbury Schweppes Overseas* (C-196/04, EU:C:2006:544, bod 47), a z 13. decembra 2005, *Marks & Spencer* (C-446/03, EU:C:2005:763, bod 35).

48. Súdny dvor opakovane rozhodol, že členský štát je v súlade so zásadou daňovej teritoriality spojenej s časovým prvkom, a to daňovým domicilom zdaniteľnej osoby na vnútroštátnom území v čase vzniku nerealizovaných kapitálových ziskov, oprávnený zdaníť tieto kapitálové zisky v okamihu odchodu zdaniteľnej osoby.³¹ Takýmto opatrením sa má zabrániť situáciám, ktoré by ohrozovali právo členského štátu pôvodu uplatniť jeho daňovú suverenitu v prípade činností vykonávaných na jeho území a možno ho preto odôvodniť zachovaním prerozdelenia daňových právomocí medzi členské štáty.³²

49. Vyžaduje sa však, aby odchod skutočne ohrozil daňovú právomoc štátu odchodu. Táto požiadavka je v každom prípade splnená, keď dochádza k zániku daňovej právomoci.³³ Žalobcovia však vyjadrujú pochybnosti v súvislosti so zánikom daňovej právomoci Spojeného kráľovstva, pretože v súlade s ustanoveniami vnútroštátneho práva ostáva daňová povinnosť zachovaná po dobu pobytu oprávnených osôb na území štátu a kým sa im z poručníckeho fondu (od správcov) poskytujú platby.

50. Osobitosť zachovania daňovej právomoci Spojeného kráľovstva po premiestnení sídla poručníckeho fondu však spočíva v tom, že v celom rozsahu závisí od rozhodnutia poručníckeho fondu a/alebo oprávnených osôb. Na túto skutočnosť počas pojednávania poukázala aj Komisia a Spojené kráľovstvo. Ak poručnícky fond nevyplatí oprávneným osobám so sídlom v Spojenom kráľovstve nijaké finančné prostriedky, alebo ak oprávnené osoby tak ako v tomto prípade ukončia svoj pobyt v Spojenom kráľovstve, daňová právomoc, ktorú si zachovalo, sa neuplatní. Členský štát teda už nedokáže ovplyvniť, či sa ešte uplatní daňová právomoc. Takáto situácia sa približuje zániku autonómnej daňovej právomoci členského štátu v dôsledku premiestnenia sídla.

51. Na prvú časť druhej a štvrtej prejudiciálnej otázky treba preto vnútroštátnemu súdu odpovedať v tom zmysle, že zdanenie pri odchode, o aké ide v tejto veci, je v zásade prípustné na účely zachovania prerozdelenia daňových právomocí, hoci za istých okolností, ktoré však členský štát nedokáže ovplyvniť, môže dôjsť k čiastočnému výberu dane.

52. Skutočnosť, že za určitých okolností ešte môže dôjsť k výberu dane, však môže mať vplyv na primeranosť zdanenia. V tomto ohľade totiž existuje nebezpečenstvo dvojitého zdanenia v štáte odchodu. Nerealizované kapitálové zisky sa zdaní v plnej výške už v okamihu odchodu a ďalšie kapitálové zisky sa môžu zdaníť v okamihu ich vyplatenia príjmom. Ak by nastali vyššie uvedené skutočnosti, hoci zdanenie pri odchode je odôvodnené prerozdelením právomocí, štát príjvodu by mohol tieto kapitálové zisky zdaníť. V takomto prípade by sa však v rámci zdanenia oprávnených osôb zohľadnilo zdanenie pri odchode. Táto otázka však v prejednávanej veci nevzniká, pretože skryté rezervy sa už realizovali a oprávnené osoby viac nie sú rezidentmi v Spojenom kráľovstve.

b) Primeranosť

53. Piata otázka vnútroštátneho súdu má za cieľ zistiť, ako sa má posúdiť primeranosť predmetného zdanenia pri odchode v konkrétnom prípade. Na jednej strane ide o chýbajúcu možnosť odložiť zaplatenie splatnej dane [bod i) piatej otázky písm. a)] a na druhej strane o skutočnosť, že skryté rezervy sa realizovali bez zohľadnenia kapitálových strát po vyrubení dane, ale ešte pred splatnosťou daňovej pohľadávky [bod ii) piatej otázky písm. b)]. Okrem toho sa vec týka aj nezohľadnenia prípadných budúcich kapitálových strát [bod iii) piatej otázky písm. a)] v rámci zdanenia pri odchode.

31 Rozsudky z 23. januára 2014, DMC (C-164/12, EU:C:2014:20, bod 53 a tam citovaná judikatúra); z 29. novembra 2011, National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, bod 49); z 21. mája 2015, Verder LabTec (C-657/13, EU:C:2015:331, bod 44 a nasl.), a zo 7. septembra 2006, N (C-470/04, EU:C:2006:525, bod 46).

32 Rozsudky z 13. decembra 2005, Marks & Spencer (C-446/03, EU:C:2005:763, bod 45 a nasl.); z 29. novembra 2011, National Grid Indus (C-371/10, EU:C:2011:785, bod 48); z 21. mája 2015, Verder LabTec (C-657/13, EU:C:2015:331, bod 47), a z 21. januára 2010, SGI (C-311/08, EU:C:2010:26, bod 60).

33 Pozri výslovne v tomto zmysle rozsudky z 21. mája 2015, Verder LabTec (C-657/13, EU:C:2015:331, bod 48); z 25. apríla 2013, Komisia/Španielsko (C-64/11, neuvverejnený, EU:C:2013:264, bod 31), a z 23. januára 2014, DMC (C-164/12, EU:C:2014:20, bod 60 a tam citovanú judikatúru).

54. Finančná správa Spojeného kráľovstva v tejto súvislosti poukazuje najmä na osobitnú skutočnosť, že zdaniteľná osoba skutočne realizovala hodnotu aktív predajom ešte pred splatnosťou daňovej pohľadávky. Keďže zisk vyplývajúci z tejto transakcie stačil na uspokojenie daňovej pohľadávky, ktorá vznikla v dôsledku prezumovanej realizácie, zdanenie pri odchode je v tomto konkrétnom prípade primerané.

i) Nemožnosť odkladu

55. Súdny dvor opakovane rozhodol, že zdaniteľnej osobe treba pri odchode ponechať možnosť, aby si vybrala medzi okamžitým zdanením alebo odkladom zaplatenia spolu s prípadnými úrokmi podľa príslušnej vnútroštátnej právnej úpravy.³⁴ Časovo rozložené zaplatenie dane zo skrytých rezerv na päť ročných splátok namiesto okamžitého zaplatenia pritom Súdny dvor považoval za primerané.³⁵ Vo vnútroštátnom práve Spojeného kráľovstva však chýba akákoľvek právna úprava odkladu zaplatenia dane. Daňová pohľadávka vyplývajúca z nerealizovaných skrytých rezerv preto vzniká okamžite. Uvedené považoval Súdny dvor vo svojej judikatúre za neprimerané.

ii) Vytvorenie skrytých rezerv po vyrubení dane, ale pred jej splatnosťou

56. Aj v prípade skutkových okolností, na ktoré poukazuje Finančná správa Spojeného kráľovstva a ktoré z pohľadu štátu vyberajúceho daň nastávajú skôr náhodne, keď dôjde k realizácii skrytých rezerv po vyrubení dane a pred splatnosťou daňovej pohľadávky, je zdanenie v okamihu odchodu stále neprimerané. Aj v takomto prípade totiž dochádza k rozdielnemu zaobchádzaniu v porovnaní s prípadom vnútroštátnej povahy. V prípade realizácie, ktorá sa nespája s odchodom, by sa totiž tá istá daň stala splatnou neskôr (vo výške počítanej od realizácie: v tomto prípade konkrétne o rok neskôr).

57. Okrem toho posúdenie primeranosti štátneho konania, v tomto prípade vyrubenia dane a splatnosti daňovej pohľadávky, nemôže závisieť od rozhodnutia dotknutej osoby, do ktorej práv sa práve zasiahlo. V opačnom prípade by iba zdaniteľná osoba, ktorá odmieta zaplatiť splatnú daň a z tohto dôvodu nepreviedie vlastníctvo k majetkovým hodnotám zahŕňajúcim skryté rezervy, mohla namietat neprimeranosť obmedzenia slobody usadiť sa. Dotknutej osobe, ktorá sa podriadi štátnemu daňovému výmeru a na tento účel realizuje skryté rezervy, by sa uprela možnosť namietat neprimeranosť obmedzenia jej základných slobôd.

58. Zdanenie v prejednávanej veci sa aj napriek realizácii skrytých rezerv pred splatnosťou dane naďalej považuje za neprimerané, pretože v okamihu vyrubenia dane neexistovala možnosť odkladu jej zaplatenia. Takáto možnosť odkladu nemusí nevyhnutne zahŕňať v judikatúre Súdneho dvora³⁶ uvádzanú dobu piatich rokov.³⁷ Zákonodarca Spojeného kráľovstva mohol naopak spojiť takúto možnosť odkladu s realizáciou skrytých rezerv pred uplynutím takejto lehoty [pozri v tomto zmysle článok 5 ods. 4 smernice (EÚ 2016/1164)³⁸].

59. Na piatu otázku písm. b) preto treba vnútroštátnemu súdu odpovedať, že primeranosť opatrenia sa musí posúdiť v konkrétnom prípade v okamihu vzniku daňovej povinnosti pri odchode. Uvedené sa uplatní bez ohľadu na to, či sa vlastníctvo k predmetným majetkovým hodnotám previedlo ešte pred splatnosťou, a bez ohľadu na kapitálové straty, ak by bez odchodu splatnosť daňovej pohľadávky nastala neskôr a možnosť odkladu zaplatenia dane neexistuje.

34 Rozsudky z 21. mája 2015, Verder LabTec (C-657/13, EÚ:C:2015:331, bod 49); z 29. novembra 2011, National Grid Indus (C-371/10, EÚ:C:2011:785, bod 56 a nasl., 58, 62), a zo 16. apríla 2015, Komisia/Nemecko (C-591/13, EÚ:C:2015:230, bod 67 a tam citovanú judikatúru).

35 Rozsudky z 23. januára 2014, DMC (C-164/12, EÚ:C:2014:20, bod 64), a z 21. mája 2015, Verder LabTec (C-657/13, EÚ:C:2015:331, bod 52).

36 Rozsudky z 23. januára 2014, DMC (C-164/12, EÚ:C:2014:20, bod 64), a z 21. mája 2015, Verder LabTec (C-657/13, EÚ:C:2015:331, bod 52).

37 Pozri v tejto súvislosti tiež článok 5 ods. 2 smernice (EÚ) 2016/1164 (Ú. v. EÚ L 193, 2016, s. 1).

38 Ú. v. EÚ L 193, 2016 s. 1.

60. Či by prípadne bolo možné konštatovať neprimeranosť právnej úpravy s ohľadom na eurokonformný výklad nároku na odklad podľa vnútroštátneho daňového poriadku, prináleží preskúmať vnútroštátnemu súdu. V súlade s návrhom žalobcu v konaní vo veci samej počas pojednávania existuje aj v Spojenom kráľovstve obdobná možnosť uplatnenia voľnej úvahy.

iii) Nezohľadnenie budúcich kapitálových strát

61. Podľa zásady teritoriality, na ktorej je založené prerozdelenie daňových právomocí, sa do zdaniteľného základu v rámci zdanenia započítava zisk a straty vyplývajúce z činností vykonávaných v tomto štáte.³⁹ Zohľadnenie ziskov, ako aj strát v tejto krajine navyše zodpovedá požiadavkám symetrie.⁴⁰ K tomu sa pridávajú administratívne problémy so sprostredkovaním informácií o kapitálových ziskoch, ako aj stratách, ak sa majetok nenachádza, resp. osoba nemá pobyt na vlastnom území. Uvedené skutočnosti teda vylučujú povinnosť v rámci zdanenia zohľadniť budúce kapitálové straty z dôvodu zániku daňovej právomoci (zdanenie pri odchode). Ani smernica Rady (EÚ) 2016/1164 z 12. júla 2016, ktorou sa stanovujú pravidlá proti praktikám vyhýbania sa daňovým povinnostiam, ktoré majú priamy vplyv na fungovanie vnútorného trhu⁴¹, ktorá sa však v prejednávanej veci ešte neuplatní, nestanovuje takúto povinnosť.

62. Odôvodnenie založené na spravodlivom prerozdelení daňových právomocí medzi členské štáty v zásade vyplýva z priradenia kapitálových výnosov a kapitálových strát, ktoré s ohľadom na blízky vzťah k danému územiu vznikli k určitému dňu. Budúce kapitálové výnosy a kapitálové straty sa však nezohľadnia v štáte odchodu, ale len v štáte usadenia (teda v štáte príchodu).

63. Súdny dvor takéto východisko založené na neexistencii povinnosti zohľadniť straty opakovane potvrdil vo svojej najnovšej judikatúre týkajúcej sa zdanenia pri odchode.⁴² Jedinou výnimkou bolo rozhodnutie o zdanení pri odchode týkajúce sa fyzickej osoby s ohľadom na jej osobný majetok (vo forme väčšinových podielov). V tomto prípade sa zdôraznila potreba zohľadniť prípadné kapitálové straty, ku ktorým došlo po odchode.⁴³ V neskoršej judikatúre v súvislosti so zdanením pri odchode týkajúcim sa hospodársky činných právnych subjektov a ich obchodného majetku už Súdny dvor⁴⁴ posledné uvedené východisko neuplatnil.

64. Hoci sa najnovšia judikatúra týka predovšetkým organizačných jednotiek s právnou subjektivitou, rozlišovanie na základe právnej formy zdaniteľnej osoby nie je presvedčivé. Tento záver je zjavný predovšetkým v prejednávanej veci, keď poručnícky fond v závislosti od ustanovení vnútroštátneho práva možno považovať za „ inú právnickú osobu “ alebo za združenie viacerých fyzických osôb. Súdny dvor však v zásade nerozlišoval medzi zohľadnením strát fyzických a právnických osôb, ale medzi zohľadnením strát v prípade súkromného a obchodného majetku.⁴⁵ Ak poručnícky fond vykonáva hospodársku činnosť, v rámci zdanenia majetkových hodnôt ide o obchodný majetok. Nie je preto potrebné rozhodnúť o otázke, či sa má postupovať v súlade s výrokmi uvedenými v rozhodnutí „N“ o zohľadnení strát.⁴⁶

39 Rozsudky z 15. februára 2007, Centro Equestre (C-345/04, EÚ:C:2007:1425, bod 22); z 13. decembra 2005, Marks & Spencer (C-446/03, EÚ:C:2005:763, bod 39), a z 15. mája 1997, Futura (C-250/95, EÚ:C:1997:2471, bod 21 a nasl.).

40 Rozsudok z 29. novembra 2011, National Grid Indus (C-371/10, EÚ:C:2011:785, bod 56 a nasl., body 58, 62).

41 Ú. v. EÚ L 193, 2016, s. 1.

42 Rozsudky z 21. mája 2015, Verder LabTec (C-657/13, EÚ:C:2015:331, bod 43 a nasl.), a z 29. novembra 2011, National Grid Indus (C-371/10, EÚ:C:2011:785, bod 56 a nasl.).

43 Rozsudok zo 7. septembra 2006, N (C-470/04, EÚ:C:2006:525, bod 51 a nasl.).

44 Rozsudky z 21. mája 2015, Verder LabTec (C-657/13, EÚ:C:2015:331, bod 43 a nasl.); z 29. novembra 2011, National Grid Indus (C-371/10, EÚ:C:2011:785, bod 56 a nasl.), a z 23. januára 2014, DMC (C-164/12, EÚ:C:2014:20, bod 45 a nasl.).

45 Na túto skutočnosť poukazujú aj výroky Súdneho dvora v rozsudku z 29. novembra 2011, National Grid Indus (C-371/10, EÚ:C:2011:785, bod 57).

46 Rozsudok zo 7. septembra 2006, N (C-470/04, EÚ:C:2006:525, bod 54).

65. Iba ak by sa dospelo k záveru, že činnosť poručníckeho fondu je pasívnou správou majetku, a teda že nejde o hospodársku činnosť, bolo by potrebné prijať príslušné rozhodnutie. V takomto prípade by sa muselo zohľadniť, že v súvislosti s odôvodnením založeným na zachovaní prerozdelenia daňových právomocí medzi členské štáty, ktoré sa v danom prípade uplatní, je irelevantné, či je dotknutý majetok súkromným alebo obchodným majetkom.

66. Na piatu otázku písm. a) preto treba odpovedať v tom zmysle, že štátu odchodu zo zásady proporcionality nevyplýva povinnosť prihliadať na budúce kapitálové straty.

VI – Návrh

67. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhujem na návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý predložil First-tier Tribunal (Tax Chamber) [prvostupňový súd (oddelenie pre daňové spory), Spojené kráľovstvo], odpovedať takto:

1. Na otázky 1 a 3 treba odpovedať v tom zmysle, že poručnícky fond sa môže odvolávať na základné slobody podľa článku 54 ZFEÚ aj napriek tomu, že podľa vnútroštátneho práva nemá vlastnú právnu subjektivitu. Podmienkou je, aby mohol poručnícky fond ako taký konať v obchodnom styku a v tomto rozsahu mu z vnútroštátneho právneho poriadku vyplývali vlastné práva a povinnosti. Zdanenie nerealizovaných ziskov poručníckeho fondu (alebo jeho správcov) z dôvodu prezumovaného premiestnenia sídla podľa vnútroštátneho práva do iného členského štátu je obmedzením slobody usadiť sa.
2. Na druhú a štvrtú otázku treba odpovedať v tom zmysle, že toto obmedzenie slobody usadiť sa možno v zásade odôvodniť zachovaním prerozdelenia daňových právomocí medzi členské štáty. Uvedené platí aj v tom prípade, ak si štát odchodu síce zachová určitú možnosť zdanenia, členský štát ju však nedokáže vlastnou vôľou ovplyvniť, ale v prevažnej miere závisí od rozhodnutia zdaniteľnej osoby.
3. Na druhú a piatu otázku treba odpovedať v tom zmysle, že primeranosť zdanenia nerealizovaných ziskov sa musí posúdiť podľa okolností konkrétneho prípadu v čase vyrubenia dane. Zdanenie je neprimerané, ak tak ako v tomto prípade neexistuje možnosť odkladu a ak by nedošlo k odchodu, splatnosť daňovej pohľadávky by nastala neskôr. Uvedené platí bez ohľadu na to, či sa vlastníctvo k predmetným hospodárskym majetkovým hodnotám previedlo ešte pred splatnosťou a bez ohľadu na kapitálové straty. Štátu odchodu zo zásady proporcionality nevyplýva povinnosť zohľadniť budúce straty na podnikovom majetku.